

УДК 342.9.03

DOI 10.32755/sjlaw.2025.01.116

Шестак Л. В.,

кандидат юридичних наук, доцент,
професор кафедри адміністративного,
цивільного та господарського права і процесу
юридичного факультету,
Пенітенціарна академія України, м. Чернігів, Україна
ORCID: 0000-0003-4958-0838

АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ АДМІНІСТРАТИВНОГО НАГЛЯДУ

У статті досліджуються питання відповідальності за порушення правил адміністративного нагляду в Україні. Авторка аналізує проблеми, пов'язані з неефективністю правового регулювання, що нині існує, та вказує на недоцільність застосування такого нагляду до осіб, які засуджені до довічного позбавлення волі.

Запропоновано узгодити положення ч. 1 ст. 187 КУпАП та ст. 10 Закону України «Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі», збільшити розмір штрафів, застосувати альтернативні покарання (громадські та суспільно корисні роботи).

Ключові слова: адміністративний нагляд, адміністративна відповідальність, покарання, санкція, штраф, порушення правил.

Актуальність дослідження. Питання стримування злочинності в Україні не втрачають своєї актуальності. Одним зі способів такої превенції є забезпечення невідворотності адміністративної відповідальності за проступки. Особливо це стосується осіб, які перебувають у конфлікті із законом, тобто вже вчинили адміністративне чи кримінальне правопорушення. Для забезпечення правопорядку в суспільстві та виправлення громадян, які вчинили тяжкі злочини й відбули кримінальне ув'язнення, передбачено застосування заходів адміністративного нагляду, покликаного не допустити вчинення такими особами нових протиправних діянь та створити умови для їх виправлення.

Проте не всі особи, які перебувають під адміністративним наглядом, дотримуються встановлених щодо них обмежень. Тому Кодексом України про адміністративні правопорушення (КУпАП) передбачена можливість притягнення таких порушни-

ків до адміністративної відповідальності за порушення правил адміністративного нагляду. Застосування такої відповідальності є формою захисту суспільного порядку, запобігання вчиненню нових правопорушень, дозволяє відновити справедливість та забезпечити відповідальність осіб, які ігнорують встановлені правила й норми.

Метою статті є визначення недоліків правового регулювання питань адміністративної відповідальності за порушення правил адміністративного нагляду та визначення шляхів їх подолання.

Викладення основного матеріалу. Відповідно до положень Закону України «Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі» [1] за окремими особами, які відбували кримінальні покарання, встановлюється адміністративний нагляд. Це система тимчасових примусових профілактичних заходів спостереження і контролю за поведінкою окремих повнолітніх осіб, звільнених з місць позбавлення волі, відповідно до переліку, визначеному в ст. 3 названого Закону України, що здійснюються органами Національної поліції.

Такий нагляд має свої особливості. По-перше, встановлюється виключно щодо повнолітніх осіб. По-друге, застосовується незалежно від волі суб'єктів, які перебувають під наглядом. По-третє, він має тимчасовий характер, тобто здійснюється у строк від одного до двох років і не може перевищувати термінів, передбачених законом для погашення або зняття судимості; для окремих категорій осіб, зазначених у пунктах «г», «д» ст. 3 зазначеного Закону, адміністративний нагляд встановлюється на строк до погашення судимості. По-четверте, встановлення адміністративного нагляду здійснюється з профілактичною метою: для запобігання вчиненню кримінальних правопорушень окремими особами, звільненими з місць позбавлення волі, і забезпечення щодо них виховного впливу.

Нині адміністративний нагляд встановлюється щодо таких категорій осіб:

1) засуджених до позбавлення волі за тяжкі, особливо тяжкі злочини або засуджених два і більше разів до позбавлення волі за умисні злочини, якщо під час відбування покарання їх пове-

дінка свідчила, що вони вперто не бажають стати на шлях виправлення і залишаються небезпечними для суспільства;

2) засуджених до позбавлення волі за тяжкі, особливо тяжкі злочини або засуджених два і більше разів до позбавлення волі за умисні злочини, якщо вони після відбування покарання або умовно-дострокового звільнення від відбування покарання, незважаючи на попередження органів Національної поліції, систематично порушують громадський порядок і права інших громадян, вчиняють інші правопорушення;

3) засуджених до позбавлення волі за один із злочинів, пов'язаних з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів;

4) засуджених до позбавлення волі за злочин проти статевої свободи та статевої недоторканості малолітньої особи;

5) засуджених до довічного позбавлення волі;

6) звільнених умовно-достроково від відбування покарання для проходження військової служби.

Відразу варто зазначити, що не зовсім логічною в наведеному вище переліку є така категорія осіб, як засуджені до довічного позбавлення волі. Адже більшість ознак адміністративного нагляду (тимчасовість, звільнення особи з місць позбавлення волі тощо) не є характерними для цих суб'єктів. Відповідно, адміністративний нагляд щодо таких осіб не може бути встановлений.

Перебування під адміністративним наглядом означає не лише знаходження «в полі зору» уповноважених працівників Національної поліції. Адже на осіб, які під ним перебувають, покладається ряд обов'язків, невиконання яких є підставою для застосування заходів адміністративної відповідальності за ст. 187 Кодексу України про адміністративні правопорушення [2], у межах якої визначено види порушення правил такого нагляду особами, щодо яких його встановлено, а саме:

1) неявка за викликом органу Національної поліції у вказаний термін і ненадання усних або письмових пояснень з питань, пов'язаних з виконанням правил адміністративного нагляду;

2) неповідомлення працівників Національної поліції, які здійснюють адміністративний нагляд, про зміну місця робо-

ти чи проживання або про виїзд за межі району (міста) у службових справах;

3) порушення заборони виходу з будинку (квартири) у визначений час, який не може перевищувати восьми годин на добу;

4) порушення заборони перебування у визначених місцях району (міста);

5) нереєстрація в органі Національної поліції;

6) повторне протягом року після накладення адміністративного стягнення вчинення діянь, передбачених пунктами 1–5.

Попри те, що адміністративний нагляд встановлюється щодо осіб, які перебувають у конфлікті із законом за вчинення тяжких кримінально караних діянь, застосування заходів адміністративної відповідальності за порушення правил адміністративного нагляду є неефективним та потребує вдосконалення.

По-перше, зважаючи на зміст п. 1 ч. 1 ст. 187 КУпАП строки та періодичність обмежень, що покладаються на піднаглядного, встановлюються індивідуально щодо кожної особи і можуть варіюватися залежно від різних ознак (характеристики піднаглядного, виду кримінального правопорушення, за вчинення якого він був засуджений, особливостей поведінки особи в місцях позбавлення волі та за місцем проживання після звільнення, місця роботи тощо). На це звертають увагу й автори Науково-практичного коментаря Кодексу України про адміністративні правопорушення [3, с. 443]. Відповідно, щоб встановити факт порушення за п. 1 ч. 1 ст. 187, необхідно ознайомитися з особою справою звільненого з місць позбавлення волі або ж виконувати обов'язки дільничного інспектора, який безпосередньо контролює порядок здійснення адміністративного нагляду.

По-друге, застосування положень п. 1 ч. 1 ст. 187 є ускладненим через «розмите» формулювання прояву об'єктивної сторони зазначеної норми. Названою нормою передбачається застосування заходів адміністративної відповідальності за «неявку за викликом органу Національної поліції у вказаний термін і ненадання усних або письмових пояснень з питань, пов'язаних з виконанням правил адміністративного нагляду». Але доречно було б більш чітко прописати вказану норму та вказати, за яких умов неявка вважається правопорушенням,

наприклад, «неявка протягом одного місяця після встановленого строку за викликом органу Національної поліції» і далі за текстом норми.

По-третє, подібна проблема має місце і в п. 2 ч. 1 ст. 187 КУпАП, яка передбачає адміністративну відповідальність за «неповідомлення працівників Національної поліції, які здійснюють адміністративний нагляд, про зміну місця роботи чи проживання або про виїзд за межі району (міста) у службових справах». Адже особа, яка перебуває під адміністративним наглядом, може не повідомити відповідну інформацію взагалі, а може не повідомляти її протягом певного часу (дня, тижня, місяця тощо). Тому для усунення суперечностей під час розгляду й вирішення відповідних справ по суті, доречно вказати строк, закінчення якого утворює об'єктивну сторону діяння, передбаченого п. 2 ч. 1 ст. 187 КУпАП. Оскільки на працівників Національної поліції, крім здійснення адміністративного нагляду, покладається також здійснення інших повноважень і вони об'єктивно не можуть відслідковувати всі зміни в житті осіб, що перебувають під таким наглядом, то доречно встановити строк у 10 днів, протягом якого піднаглядні мають повідомити про відповідні зміни.

Варто виділити також і складність кваліфікації такого прояву порушень правил адміністративного нагляду, як порушення заборони перебування у визначених місцях району (міста), що передбачено п. 4 ч. 1 ст. 187 КУпАП. Адже єдиного переліку територій, де не можуть перебувати особи, які знаходяться під адміністративним наглядом, нині немає. Тому можна припустити, що відповідні обмеження мають індивідуальний характер і залежать від характеристики особи порушника, виду кримінального правопорушення, за яке він відбував покарання, поведінки піднаглядного в місцях позбавлення волі та під час перебування під адміністративним наглядом та інших обставин. Через це складним є забезпечення контролю з боку працівників Національної поліції за кожною піднаглядною особою та доведення фактів порушення заборони перебування в певних місцях (через недостатність доказової бази, необхідність виявлення та опитування значної кількості осіб, які могли виступати свід-

ками тощо). Крім того, названа заборона має бути певним чином обґрунтована, інакше вона може бути оскаржена. Викликає певні сумніви й формулювання такої заборони. На наш погляд, більш доречно було б викласти п. 4 ч. 1 ст. 187 КУпАП у коротшій редакції: «порушення заборони перебування у визначених місцях». Це дозволить виробити єдину практику застосування названої норми для піднаглядних, які живуть у містах та сільській місцевості; не виникатиме питань з приводу того, чи поширюється відповідна заборона на райони в містах тощо. Тим більше, що судова практика йде шляхом визначення конкретних локацій, доступ до яких має бути обмеженим у піднаглядного (кафе, ресторани, інші місця продажу алкоголю на розлив, місця масового скупчення людей тощо) [4].

Таких самих уточнень потребують і положення п. 5 ч. 1 ст. 187 КУпАП, що передбачає адміністративну відповідальність за нереєстрацію в органі Національної поліції. На нашу думку, доречно вказати час, протягом якого особа мала би зареєструватися (наприклад, 10 днів, два тижні), а також визначити початковий етап відліку такого часу – після звільнення з місць позбавлення волі, після прибуття до постійного місця проживання, після ознайомлення з постановою про призначення адміністративного нагляду тощо. Оскільки Законом України «Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі» передбачено обов'язок особи, яка перебуває під адміністративним наглядом, реєструватися в органах Національної поліції від одного до чотирьох разів на місяць, то п. 5 ч. 1 ст. 187 КУпАП варто викласти в такій редакції: «Нереєстрація в органі Національної поліції протягом 10 днів з дня ознайомлення з постановою про призначення адміністративного нагляду, а так само порушення встановлених строків (періодичності) реєстрації в органах Національної поліції». На наш погляд, таке формулювання названої норми є більш чітким і дозволить забезпечити єдиний підхід до формування судової практики та забезпечить невідворотність адміністративної відповідальності за порушення правил адміністративного нагляду.

Також слід зазначити, що положення статті 187 КУпАП загалом не розраховані на умови воєнного стану чи дію надзви-

чайних обставин. Адже піднаглядний може вчинити визначені в диспозиції ч. 1 та ч. 2 ст. 187 КУпАП правопорушення, оскільки через тривогу, комендантську годину тощо перебував в укритті; не міг вийти на зв'язок; був змушений проживати не за місцем своєї реєстрації, оскільки останнє було пошкоджене чи зруйноване тощо. Так, наприклад, через те, що названа норма не переглядалася щодо відповідності її положень умовам воєнного часу, то юридично особу, яка перебуває під адміністративним наглядом, можна притягти до адміністративної відповідальності за п. 3 ч. 1 ст. 187 КУпАП – «порушення заборони виходу з будинку (квартири) визначений час, який не може перевищувати восьми годин на добу», якщо піднаглядний перебував в укритті чи бомбосховищі внаслідок тривалої повітряної тривоги. Звичайно, що ця обставина має бути врахована як така, що виключає адміністративну відповідальність, але може мати місце й ситуація службового тиску на піднаглядного. Тому варто визначити умови чинності положень ст. 187 КУпАП під час дії воєнного стану та надзвичайних обставин і викласти їх у примітці до ст. 187 Кодексу.

Доречно акцентувати увагу ще на одній особливості. Фактично порушення правил адміністративного нагляду, описаних у ст. 187 КУпАП, – це порушення обмежень, які тимчасово покладаються на особу, звільнену з місць позбавлення волі. Але нині положення ч. 1 ст. 187 КУпАП та ст. 10 Закону України «Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі» збігаються лише частково. Так, у ст. 10 названого Закону передбачається й таке обмеження, як заборона виїзду чи обмеження часу виїзду в особистих справах за межі району (міста) (п. «в» ст. 10). Але, оскільки КУпАП не передбачає такого прояву протиправної поведінки порушника, то й застосувати заходи адміністративної відповідальності неможливо. Для усунення такої колізії доречно доповнити ч. 1 ст. 187 КУпАП пунктом 6 такого змісту: «порушення заборони виїзду та/або перевищення встановленого ліміту часу виїзду в особистих справах за межі району (міста)».

Варто зауважити щодо неефективності адміністративних покарань, які можуть бути застосовані до порушників правил

адміністративного нагляду, а подекуди й повної неможливості їх виконання. Зокрема, за правопорушення, передбачені ч. 1 ст. 187 КУпАП, передбачено тільки один вид покарання – штраф, розмір якого варіюється від трьох до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (від 51 до 170 гривень). Альтернативні санкції відсутні. Тобто навіть застосування штрафу не забезпечує належного виховного впливу, а відсутність інших видів покарань зводить нанівець каральну функцію адміністративної відповідальності [5, с. 195]. Таким чином, розмір штрафу, який передбачений санкціями ст. 187 КУпАП, має бути збільшено мінімум удесятеро.

Ще менш логічною є санкція ч. 2 ст. 187 КУпАП, яка передбачає за повторне протягом року вчинення діянь, передбачених ч. 1, застосування покарання у вигляді штрафу від десяти до п'ятнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (від 170 до 255 гривень) або виправні роботи на строк від одного до двох місяців з відрахуванням двадцяти відсотків заробітку, а в разі, якщо за обставинами справи з урахуванням особи порушника застосування цих заходів буде визнано недостатнім, – адміністративний арешт на строк до п'ятнадцяти діб [2]. Тобто знову розмір покарання є абсолютно незначним і має бути збільшений хоча б у десять разів, а можливість застосування покарання у вигляді виправних робіт є взагалі примарною, бо знайти офіційну роботу колишнім засудженим в умовах безробіття доволі складно. Відповідно до положень ст. 31 КУпАП виправні роботи порушник відбуває за місцем основної роботи, тобто тільки за наявності офіційного працевлаштування. І вже зовсім нелогічним видається чітко встановлений розмір відрахувань із заробітку, якщо порушник усе-таки працює, бо можуть мати місце ситуації, коли стягнення відповідних сум буде неможливим. Адже згідно з положеннями діючого трудового законодавства (ч. 3 ст. 128 Кодексу законів про працю [6]) при кожній виплаті заробітної плати загальний розмір усіх відрахувань із заробітної плати при відбуванні виправних робіт і при стягненні аліментів на неповнолітніх дітей не може перевищувати сімдесяти відсотків. Тобто суд під час визначення конкретного відсотка відрахувань має брати до уваги наявність інших виконавчих прова-

джень щодо особи та інших боргових зобов'язань, які у своїй сукупності не можуть бути більшими за 70 % заробітку. Подавати інформацію про наявність таких відрахувань із заробітної плати (аліментні, кредитні та інші зобов'язання), очевидно, має порушник як зацікавлена особа. Таким чином, може мати місце юридична колізія: якщо розмір відрахувань, які існували в порушника до винесення постанови про притягнення його до адміністративної відповідальності за ст. 187 КУпАП, становить понад 50 відсотків, то призначення покарання у вигляді виправних робіт з відрахуванням 20 відсотків заробітку вже буде незаконним (хоча це й пряма вимога КУпАП), а отже, юридично неможливим.

Тому важливо призначати такі види покарань, які б дозволяли принести користь суспільству, забезпечувати контроль з боку держави за їх виконанням та реалізовувати каральну функцію адміністративної відповідальності. На наш погляд, такою санкцією є громадські роботи, які можуть бути призначені як альтернатива штрафу за ч. 1 ст. 187 КУпАП та призначатися на строк до 60 годин, і суспільно корисні роботи, які можуть бути призначені як альтернативне покарання за ч. 2 ст. 187 КУпАП та призначатися на строк до 240 годин. Фактично обидві названі санкції полягають у виконанні простої некваліфікованої праці на користь громади, але тривалість суспільно корисних робіт і впродовж дня, і загалом є більш значною, ніж тривалість громадських робіт, тому їх застосування буде більш ефективним. Застосування покарання у вигляді адміністративного арешту, яке нині передбачено за ч. 2 досліджуваної статті, взагалі є недоцільним, оскільки покладає додаткові витрати на державу, спрямовані на охорону та утримання правопорушника, тоді як ефективність названої санкції є сумнівною, особливо в умовах воєнного стану, коли виникає потреба забезпечити не лише нагляд за особами, які перебувають під вартою, але й їх безпеку.

Піднаглядний може бути притягнутий до адміністративної відповідальності за ст. 187 КУпАП тільки за порушення, вчинені після оголошення йому постанови про встановлення чи продовження адміністративного нагляду і в межах строку, на який він встановлений.

Варто зауважити, що в тих випадках, коли адміністративний нагляд здійснюється формально (наприклад, порушник вільно пересувається в межах різних населених пунктів, вільно залишає своє місце проживання на невизначений час тощо, але систематично та відповідно до графіка відмічається в органах Національної поліції), то встановити факти порушення правил адміністративного нагляду неможливо і фактично виховний та превентивний вплив на особу не здійснюється.

Висновки. Отже, варто зазначити, що забезпечення ефективності адміністративної відповідальності за порушення правил адміністративного нагляду потребує здійснення низки заходів. По-перше, необхідно узгодити положення ч. 1 ст. 187 КУпАП з положеннями ст. 10 Закону України «Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі», щоб передбачити можливість притягнення до адміністративної відповідальності за всі прояви порушень обмеження дій піднаглядних. По-друге, під час вирішення питання про застосування заходів адміністративної відповідальності за ст. 187 КУпАП варто встановити причини й мотиви порушення правил адміністративного нагляду та переконатися, чи не виникли вони внаслідок дії непередбачуваних обставин чи інших надзвичайних ситуацій. По-третє, доречно переглянути зміст ст. 187 КУпАП та визначити в примітці особливості дії її положень в умовах воєнного чи надзвичайного стану. По-четверте, необхідно переглянути зміст санкцій названої статті. Зокрема, розміри штрафів, передбачені цією нормою, варто збільшити в десять разів. Крім того, санкцію ч. 1 ст. 187 КУпАП доцільно доповнити таким альтернативним видом покарання як громадські роботи на строк до 60 годин, а із санкції ч. 2 прибрати покарання у вигляді виправних робіт, замінивши його на суспільно корисні роботи строком до 240 годин.

Список використаних джерел

1. Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі : Закон України від 01.12.1994 № 264/94-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 52. Ст. 455. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/264/94-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 18.01.2025).

2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (дата звернення: 18.01.2025).

3. Кодекс України про адміністративні правопорушення : науково-практичний коментар / Р. А. Калужний, А. Т. Комзюк, О. О. Погрібний та ін. Київ : Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. 781 с.

4. Ухвала Франківського районного суду м. Львова від 27.02.2024 по справі 465/69/24. URL: <https://opendatabot.ua/court/117319035-077382caa10d56f579d07d784e445b92> (дата звернення: 18.01.2025).

5. Шестак Л. В., Шульженко А. О. До питання про сутність понять «адміністративне стягнення» та «адміністративна санкція». *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 9. С. 194–197.

6. Кодекс Законів про працю України від 10.12.1971 р. Редакція від 01.01.2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text> (дата звернення: 18.01.2025).

Shestak L.,

PhD in Law, Associate Professor,
Professor of the Department of Administrative,
Civil and Commercial Law and Process Faculty of Law,
Penitentiary Academy of Ukraine, Chernihiv, Ukraine
ORCID: 0000-0003-4958-0838

ADMINISTRATIVE LIABILITY FOR VIOLATION OF ADMINISTRATIVE SUPERVISION RULES

The article examines current issues of administrative liability for violations of administrative supervision rules in Ukraine. The author analyzes problems related to the ineffectiveness of the existing legal regulation. In particular, it is noted that virtually every provision of Article 187 of the Code requires clarification. The author points out the ineffectiveness of the fines prescribed by this norm, as their amount is very low and has not been revised for almost 10 years. The position is advocated for the appropriateness of supplementing sanctions with types of punishment such as community service and socially useful work.

Given that individuals under administrative supervision are subject to certain restrictions, the necessity of defining the specifics of the implementation of such restrictions in conditions of martial law and state of emergency is also proven.

The author indicates the impracticality of applying administrative supervision to individuals sentenced to life imprisonment. Most characteristics of administrative supervision (temporariness, release from places of deprivation of liberty, etc.) are not typical for these subjects. Accordingly, administrative supervision over such individuals cannot be established.

When addressing the issue of applying measures of administrative liability under Article 187 of the Code, it is important to establish the causes and motives for violations of administrative supervision rules and to ensure that they did not arise as a result of unforeseen circumstances or other emergencies.

Ways to improve administrative liability for violations of administrative supervision rules are proposed. In particular, it is necessary to align the provisions of Part 1 of Article 187 of the Code of Ukraine on Administrative Offenses with the provisions of Article 10 of the Law of Ukraine "On Administrative Supervision of Persons Released from Places of Deprivation of Liberty" to foresee the possibility of holding individuals administratively liable for all manifestations of violations of restrictions on the actions of those under supervision. It is also advisable to increase the amount of fines and introduce alternative types of punishment.

Key words: *administrative supervision, administrative responsibility, punishment, sanction, fine, violation of rules.*

References

1. Ukraine (1994), *On Administrative Supervision of Persons Released from Places of Imprisonment* : Law of Ukraine dated December 1 1994 No. 264/94-VR, *Vidomosti of the Verkhovna Rada of Ukraine*, No. 52, Art. 455, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/264/94-%D0%B2%D1%80#Text> (accessed 18 January 2025).

2. Ukraine (1984), *Code of Ukraine on Administrative Offenses* : Law of Ukraine dated 07 December 1984, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (accessed 18 January 2025).

3. Kalyuzhnyi, R. A., Komzyuk, A. T., Pogribny, O. O. and others (2008), *Code of Ukraine on administrative offenses : scientific and practical commentary*, All-Ukrainian Association of Publishers "Legal Unity", Kyiv.

4. Ruling of the Frankivsk District Court of Lviv dated February 27, 2024, in case 465/69/24, available at: <https://opendatabot.ua/court/117319035077382caa10d56f579d07d784e445b92> (accessed 18 January 2025).

5. Shestak, L. V. and Shulzhenko, A. O. (2021), "To the issue of the essence of the concepts "administrative penalty" and "administrative sanction", *Juridical Scientific and Electronic Journal*, No. 9, pp. 194–197.

6. Ukraine (1971), *Labor Code of Ukraine* : Law of Ukraine dated December 10 1971 No. 322-VIII, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text> (accessed 18 January 2025).